

Solund kommune

TEMAPLAN FOR KLIMA, ENERGI OG NATURMANGFALD 2026 -2038

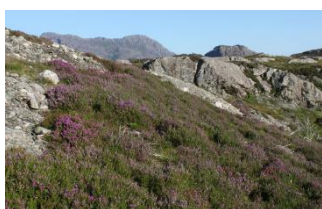
Vedteke i k.sak 048/25

02.10.2025

Innhald

Om planen	2
Kva	2
Kven, kor og når	2
Kvifor	2
Korleis	2
Tema og målsettingar	3
Tiltaksprogram	4
Strategiar	4
Kompetanseheving og deltaking i nettverk og samarbeid	5
Koordinerings-, kommunikasjons- og haldningsskapande arbeid	6
Tiltak i kommunal organisasjon og forvaltning	7
Tiltak på tvers av strategiar for temaet naturmangfald:	7
Ansvarsartar og -naturtypar	8
Vedlegg	9
Kart	10

Ansvarsartar og -naturtypar. Bildekreditering og artsnamn lenger bak i plandokumentet. Les meir om ansvarsartar og -naturtypar lenger bak.

Om planen

Kva

Dette er ein temaplan som ikkje følgjer plan og bygningslova (PBL), men det er i stor grad valt å følgje prosessen som PBL legg opp til.

Ved eit politisk vedtak legg planen føringar for drifta, men vert vekta mot andre omsyn og ressursmessige prioriteringar ved vedtak av overordna planar, som til dømes økonomiplanen. Både i kommuneplanen sin samfunnsdel og kommunal planstrategi frå 2024 står det at det skal lagast ein klimaplan.

Solund kommune har ein klimaplan frå 2011 som har vore god, men som har vore lite nytta. Initiativ knytt til klima, energi og naturmangfald har i stor grad vore avhengig av enkeltindivid i organisasjonen. Med denne planen vil ein forsøke å få organisasjonen og samfunnet til å «marsjere meir i takt».

Side | 2

Kven, kor og når

Solund kommune kan legge føringar for eiga drift, planlegge og opplyse andre, og i tillegg oppmode og legge til rette for at andre aktørar også kan gjere ein innsats. Planen gjeld for Solund kommune og legg føringar for det kommunen har direkte handlingsrom til.

Perioden for planen er 2026 – 2038, men planen bør reviderast før. Planen bør implementerast i samfunnsdelen i neste revisjon.

Kvifor

Vi menneske forvaltar jorda på ein slik måte at det fører til klimaendringar og utrydding av naturmangfaldet i stort tempo. Og dette har skjedd over lang tid. Vi skal elektrifisere og ser difor ei energikrise horisonten. Du kan lese meir om dette i vedlagt kunnskapsgrunnlag.

Men kva gjer vi med det, og korleis?

Korleis

Vi lagar ein plan for det Solund kommune kan gjere noko med: konkrete og i størst mogeleg grad målbare tiltak som er realistiske å gjennomføre, og som balanserer klima, naturmangfald, energi og sosial berekraft.

Det vert foreslått løyst gjennom nettverksarbeid, kommunikasjon og tiltak i kommunal organisasjon.

Planen bidrar til å arbeide med ei rekkje av berekraftsmål.

Tema og målsettingar

Målsettingane vart vedteke i kommunestyremøte 12.12.2024.

Side | 3

Basert på innspel og føringar har følgjande tema og mål danna seg:

- Solund representerer eit miljømessig og sosialt berekraftig samfunn, gjennom kunnskap, tverrfagleg samarbeid og handling.
- Reduserer klimaavtrykket
  - Vi reduserer klimafotavtrykket ved å ta vare på ressursane våre gjennom sirkulære løysingar¹ og redusert materielt forbruk.
- Redusere direkte utslepp
  - Solund kommune som organisasjon reduserer klimagassutsleppa med 40 % frå 2021-nivå innan utgangen av 2030 i tråd med nasjonale forventningar.
- Trygt og robust Solund
  - Ein trygg og god plass å bu i eit samfunn som er førebudd på klimaendringane.
- Klimarettferd og folkehelse
  - Solund kommune vurderer konsekvensar for klima, naturmangfald og sosial berekraft i prosessar og tiltak.
- Ivareta naturverdiane i Solund
  - Gjennom forvaltning, arealplanlegging, og ved kunnskapsformidling tek Solundsamfunnet vare på særprega og verdifullt naturmangfald.

Foto: Shutterstock

¹ **Sirkulære løysingar** handlar om å bruke ressursar på ein måte som reduserer avfall, ved å gjenbruke, reparere og resirkulere ting, slik at vi skapar eit system der ingenting vert kasta.

Tiltaksprogram

Strategiar

- Kompetanseheving og deltaking i nettverk og samarbeid
- Koordinerings-, kommunikasjons- og haldningsskapande arbeid
- Tiltak i kommunal organisasjon og forvaltning

Side | 4

Prioriterte tiltak er tiltak som er vurdert som raske å gjennomføre og/ eller har stor effekt.

Gjennomføring: 2026 - 2027.

Andre tiltak er tiltak som kan ta lenger tid å gjennomføre og/ eller har mindre effekt. Her ligg det også ein del tiltak som allereie er sett i gang, og som ikkje treng ytterlegare prioritering av den grunn. Gjennomføring etter 2027 vert prioritert administrativt og politisk i samband med planlegging av driftsåret 2028.

Ansvar for gjennomføring av tiltaka ligg til Solund kommune om ikkje anna er spesielt nemnt.

Planen er laga for Solund kommune som organisasjon, og det er Solund kommune som organisasjon som har ansvar for gjennomføring av tiltaka. Aktuelle aktørar vert kopla på ved behov.

Planen legg ikkje føringar for økonomi eller for arealbruk, men skal leggst til grunn ved revisjon av andre planar.

Kompetanseheving og deltaking i nettverk og samarbeid

Prioriterte tiltak:

- Delta aktivt i nettverk og samarbeid med næringsliv, innbyggjarar og andre kommunar i samsvar med kommunale planar og ressursmessig kapasitet, for å sikre kompetanseheving og rasjonalitet.

Side | 5

Andre tiltak:

- Samarbeide med aktørar i lokalsamfunnet om innspel om kraftbehov.
- Samarbeide med frivillige organisasjonar i kommunen for å nå måla.
- Hjelpe aktørane i landbruks- og næringsorganisasjonar i ei berekraftig omstilling.
- Arbeide med haldningar for å redusere den interne biltrafikken på Hardbakke.

Solund kommunestyre arbeidsverkstad 2024

Koordinerings-, kommunikasjons- og haldningsskapande arbeid

Prioriterte tiltak:

- Forvaltning av eigarskap ved å oppmode til grøn omstilling i alle selskap med kommunal eller interkommunal eigarskap.
- Legge til rette for privat, småskala matproduksjon ved å koordinere, informere og drive haldningsskapande arbeid, samt stille tilgjengeleg areal til disposisjon når det er aktuelt.
- Stimulere til auka reperasjon og gjenbruk ved å arrangere aktivitetar med dette som fokus. (Solund kommune saman med interessentar).
- Køyre kampanjar for nedkjemping av framande artar og for kartlegging av naturmangfald, ved kommunikasjonsarbeid.
- Etablere ordning for skotpremie for mink med auka sats frå standard (100 kr.).
- Kommunikasjonsarbeid om forvaltning av leveområda til ansvarsartar og -naturtypar.
- Sende innspel om sikringstiltak på linjenettet for hubro til linjeeigar.
- Utarbeide publikumsinformasjon med aktuelle tiltak, t.d. redusert matsvinn, og gå og sykle til butikken/trening/jobb kampanjar og liknande.

Side | 6

Andre tiltak:

- Stimulere til å etablere nye beitelag, ved kommunikasjonsarbeid og rådgjeving i etableringsfase.
- Koordinere søknader og bidra til å finne fram stønadsordningar i samband med plantemaa i tråd med kommunale planar og ressursmessig kapasitet. (Solund kommune saman med interessentar).
- Rettleie om fortetting og gjenbruk av areal og byggmateriale i byggesak.
- Lage og gjennomføre undervisningsopplegg som tek temaa opp i seg.
- Vere ein pådrivar for auka innsamling av landbruksplast og drenering av jordbruksareal, ved kommunikasjonsarbeid.
- Oppmode om utbygging av ladepunkt, koordinere søknader og orientere om søknadsmogelegheiter.
- Dialog om omstilling i klimarisikoutsette² næringar.
- Rettleie private vassverk for å sikre vasskvaliteten i kommunen.
- Involvere ungdomsrådet og fellesrådet for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne i politiske saker om deira framtid, ved å legge fram saker for drøfting og vedtak.
- Stimulere til at lokale verksemder miljøsertifiserer seg gjennom kommunikasjonsarbeid.
- Oppmode NGIR om utvida opningstid og mottak av fleire typar avfall, og kjeldesortering for næringslivet.
- Jobbe for at å finne ei løysing for handtering av hageavfall.
- Oppmode til og sikre enkel søknadsprosess i tråd med lovverket, for energieffektiviserande tiltak³, og i tillegg små, private energi- og geotermisk varmeanlegg⁴.
- Informere innbyggjarar om klimatilpassingstiltak for å styrke klimaførebuinga og redusere klimagassutslepp.
- Styrke delingsøkonomi ved å sikre økonomisk handlingsrom for BUA og Gjenbruket.

² **Klimarisiko** er farane eller utfordringane som kjem som følge av klimaendringar, som for eksempel meir ekstremt vêr, havnivåauke eller tørke.

³ **Eit energieffektiviserande tiltak** er ei handling eller eit system som hjelper til med å bruke mindre energi, som til dømes å isolere bygningar eller bruke meir effektive varmesystem.

⁴ **Eit geotermisk varmeanlegg** er eit system som brukar varmen frå jorda til å varme opp bygningar på ein effektiv og miljøvennleg måte.

Tiltak i kommunal organisasjon og forvaltning

Prioriterte tiltak:

- Utbetring av VA-anlegg på Hardbakke.
- Sikre klima og miljøomsyn i innkjøp.
- Revidere ROS-analyse⁵, jamfør kommunal planstrategi.
- Ta ansvar for artar og naturtypar som er særskilde og verdifulle i nasjonal målestokk. Sjå under.
- Revidere drifts- og vedlikehaldsplan i tråd med nye krav, jamfør kommunal planstrategi.
- Forankre klimamåla: Sikre at alle i kommunen sin organisasjonen jobbar for å nå klimamåla, på tvers av sektorar.
- To sakshandsamarar i Solund kommune får tilgang til kart over skjulte artar. (I samarbeid med Statsforvaltaren i Vestland.)

Andre tiltak:

- Nytte seg så langt som mogeleg av lokalt næringsliv, lokal produksjon og lokal mat.
- Sende innspel til Skyss om å etablere fleksible mobilitetsordningar.
- Legge til rette for og stimulere aktivitet der folk bur, for å redusere behovet for mobilitet.
- Arbeide for gjenbruk av kommunal bygningsmasse og inventar kommunale bygg. (Solund kommune saman med interessentar).
- Vurdere miljøpåverknaden ved søknader om nydyrking.
- Orienterare organisasjonen om kommunale el-syklar.
- Vurdere å stille klima- og miljøkrav i kommunale tilskotsordningar der det er aktuelt.
- Forvalte eigne drikkevasskjelder for å sikre drikkevasskvaliteten. Utarbeide beredskapsplan for kommunale drikkevasskjelder med fokus på sårbarheit og kvalitet.
- Vurdere om klimatiltak kan påverke ulike grupper i samfunnet på ein negativ måte i saksbehandling.
- Solund kommune går gjennom kartleggingsstatus for naturmangfald i kommunen. (I samarbeid med Statsforvaltaren og eventuelt fylkeskommunen.)
- Starte prosess for hummarfreding. (I samarbeid med Fiskeridirektoratet med fleire.)
- Arbeide vidare med kartlegging av fysisk klimarisiko i kommunen.
- Legge til rette for gåande og syklande, ved å sikre eit effektivt, tiltalende og trygt alternativ til bil i sentrum.
- Arealplanlegging og sakshandsaming som tek omsyn til ansvarsartane og -naturtypane.
- Gjennomføre energieffektiviseringstiltak i kommunale bygg ved renovering, og ta i bruk lokale, småskala energikjelder og i tillegg geotermisk varme.
- Rådgje i landbruk ved blant anna å nytte klimakalkulator⁶.
- Rådgje landbruksnæringa for å sikre biologiske mangfald, og tar vare på kulturlandskapet og matjorda.
- Måle vasskvalitet i indre hamn på Hardbakke i sommarsesongen.
- Gå over til nullutslepps transportmiddel.
- Etablere kjeldesortering i alle delar av organisasjonen.
- Gjenbruk av areal som allereie er teke i bruk.
- Etablere resirkulerbare dekke på aktivitetsområde i kommunal regi, når dette er reelle alternativ.
- Ta i bruk VLFK Vestland fylkeskommune sine berekraftsindikatorar – [lenke](#).

⁵ Ein ROS-analyse (risiko- og sårbarheitsanalyse) er ein metode for å finne ut kva farar og risikoar som kan påverke eit prosjekt eller ein situasjon, og korleis ein kan handtere dei.

⁶ Klimakalkulatoren er et digitalt verktøy som er spesielt utviklet for landbruksnæringen og den norske bonden, og gir bonden oversikt over utslipp og hvilke muligheter som finnes både for å redusere utslipp og binde karbon som finnes på gårdsnivå.

Ansvarsartar og -naturtypar

Dette er eit konkretiserande grep som er gjort lokalt, basert på at Norge har ein del artar som Norge har eit spesielt ansvar i samsvar med Bern⁷-konvensjonane. Utvalet av artar og naturtypar er basert på dialog med Statsforvaltaren i Vestland.

Å ha ei konkret liste over artar og naturtypar gjer det enklare å formidle kring naturmangfaldet. Det gjer også at det er lettare å sette inn konkrete tiltak, spesielt retta mot desse typene naturmangfald. Å sette søkjelyset på artar og naturtypar vil gjere det lettare for grunneigarar å forvalte områda rett og å lettare å få aksept for tiltak som omsynssoner eller naturformål i arealplanlegging.

Utvalet av A-lokalitetar og artar er ikkje basert på ny kunnskap, slik at statusen på områda er formelt sett den same som den allereie har vore kartlagt som tidlegare. Desse artane og naturtypene har allereie ein status som nasjonalt viktig.

Side | 8

Dei to tiltaka under er generelle tiltak som gjeld alle artar og naturtypar som er nemnt under:

- Arealplanlegging og sakshandsaming som tek omsyn til ansvarsartane og -naturtypene.
- Kommunikasjonsarbeid om forvaltning av leveområda til ansvarsartar og -naturtypar.

Hubro*)

- Skjøtsel i tråd med tilrådd praksis frå fagmiljø i Norge. <https://www.nibio.no/nyheter/hvordan-skiotte-kystlynghei-for-hubro>

Vandrefalk*)

Kystlynghei inkludert purpurlyng A-lokalitetar

- Kolgrov, Lågøy nord, Vassøy, Ørneberget-Tuva, Steinsund, Færøyna, Olderkalven nordvest, Lågøy sør og Hågøy.
https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=5&f1=46_Vestland&f2=46_Solund&f7=Sv%C3%A6rt%20viktig&f6=Kystlynghei
- Skjøtsel i tråd med tilrådd praksis frå fagmiljø i Norge (døme på skjøtelsplan):
<https://kudos.dfo.no/documents/48975/files/31407.pdf>

Naturbeitemark A-lokalitetar

- Stroka, Råkeneset, Lambholmen, Leirvika, Sandholmen, Vesøyna, Bakkane, Aslaksøyna, Fiskholmen, Begla, Gjerdet-Bukkeveika, Losnegard: Kyrkjeneset –Tjøreneset, Britøyna, Ånnenappen, Sandvika: Utmarksbeite, Gåsvær – utmark, Olderkalven søraust, Trovågen og Vardøyna – Varøyskagen.
- Skjøtsel i tråd med rettleiar frå NIBIO
<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1191/m11912.pdf>
- og døme på skjøtelsplan: <https://felles.naturbase.no/api/dokument/hent/38964.PDF>

Tareskog og sukkertare

Kongsbregne

*) Tilhald for hubro og vandrefalk er skjult informasjon, fordi artane er svært sårbare.

⁷ **Bern-konvensjonen** er ein internasjonal avtale som skal beskytte ville dyr og planteliv, og sikre at dei ikkje blir utrydda eller får leveområde som blir øydelagde.

Vedlegg

- Kart:
  - Kystlynghei A-lokaliteter
  - Naturbeitemark A-lokaliteter
  - Tareskog A-lokaliteter
  - Sukkertare (ikkje definert verdi)
  - Kongsbregne
- Kunnskapsgrunnlag til temaplan for klima, energi og naturmangfald Solund kommune 2024 - Eige dokument

Side | 9

Vandrefalk. Foto: Frode Falkenberg. Bilde henta frå fuglevennen.no.

Hubro. Foto: Rune Aae – bilde henta frå WWF Norge.

Kart

Kystlynghei ⁸A-lokalitetar

Kart - Produsert av Solund kommune mars 2024.

Side | 10

Kystlynghei Færøyna - bilde henta frå skjøtselsplan.

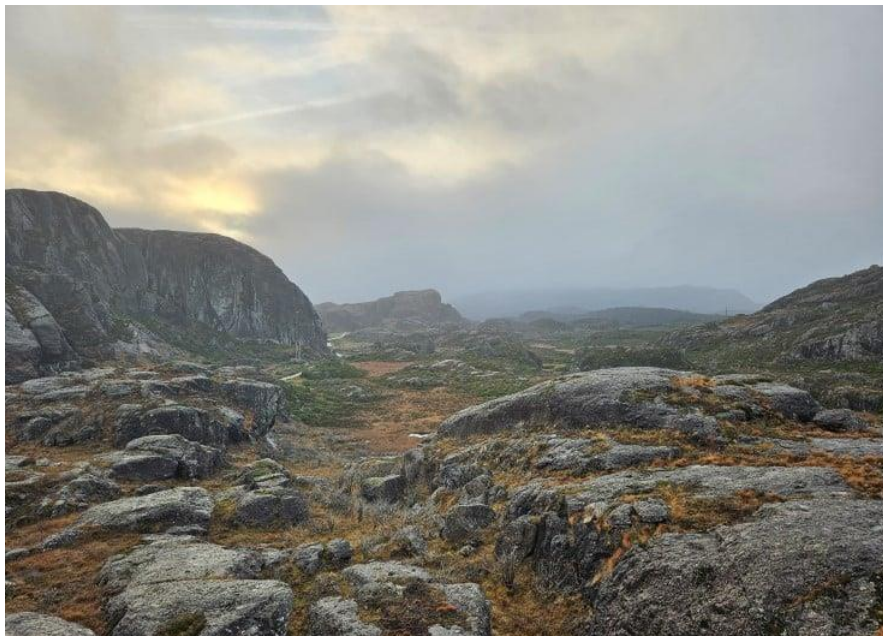

Kart- Naturbeitemark⁹ A-lokaliteter

Kart - Produsert av Solund kommune mars 2024.

Side | 11

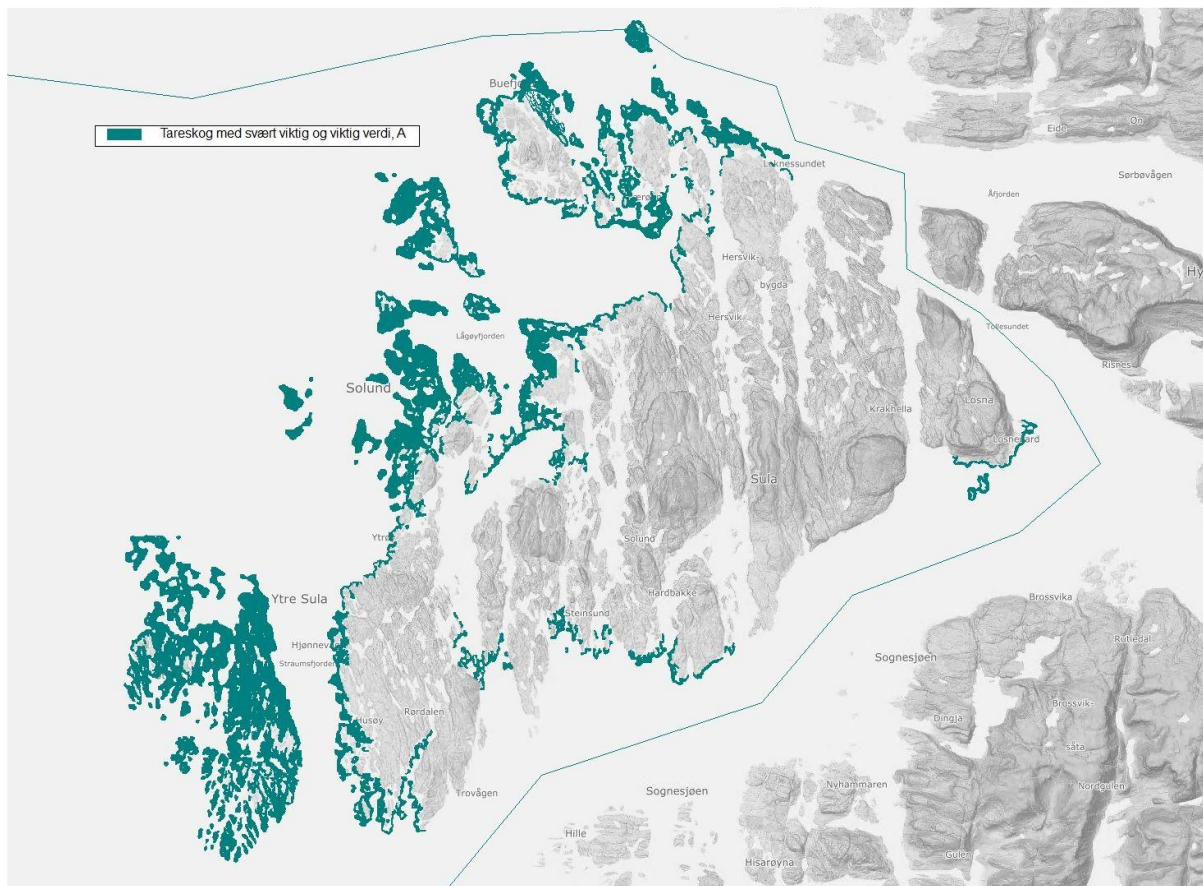

Naturbeitemark, Stroka. Foto: Statsforvaltaren/ Henriette Bye – bilde henta frå Statsforvaltaren.

⁹ <https://www.nibio.no/tema/landskap/kulturlandskap-og-biologisk-mangfold/kulturmarkstyper/naturbeitemark>

Kart – Produsert av Solund kommune mars 2024.

Side | 12

Les meir om tareskog: <https://www.hi.no/hi/radgivning/marine-naturverdi-og-tiltak-i-kystsonen/marint-biologisk-mangfold/tareskog>

Tareskog. Foto: Havforskningsinstituttet/ Jonas Thormar – bilde henta frå HI.

¹⁰ <https://snl.no/tareskog>

Kart - Sukkertare¹¹ (ikkje definert verdi)

Kart henta frå Miljødirektoratet mars 2024.

Side | 13

Les meir om sukkertare: <https://www.miljodirektoratet.no/sharepoint/downloaditem?id=01FM3LD2XEVH5EGIA4NNBLLSJCALSYXJJT>

Sukkertare Foto: Erling Svensen – bilde henta frå norskfisk.no.

¹¹ <https://snl.no/sukkertare>

Kart - Kongsbregne¹²

Kart henta frå naturbase mars 2024.

Side | 14

Les meir om kongsbregne:

https://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/blyttia/DR-2010C/Blyttia_45-2.pdf s. 89-92

Kongsbregne. Bilde henta frå Norskflora.no - Billeder af Nordens Flora, Mentz og Ostenfeld, København 1923

¹² <https://snl.no/kongsbregne>

Planen er utarbeida med støtte frå:

**Vestland
fylkeskommune**

**Miljø-
direktoratet**